

PALEŽ SELA PUŠINE I SLATINSKI DRENOVAC

Izvještaji sa suđenja

22. 03. 2010. godine - čitanje optužnice, dokazni postupak

Izvještava: Milena Čalić-Jelić, Documenta, centar za suočavanje s prošlošću

Postupak pratili:

Milena Čalić Jelić, Documenta Zagreb, Veselinka Kastratović, Centar za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek, Melanija Kopic, Centar za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek, Nebojša Paunović, OSCE Zagreb, Marek Marczynski, Amnesty International, predstavnici koordinacija udruga proizašlih iz rata Virovitičko-podravske županije (većinom iz Orahovice) – 8 predstavnika, predstavnici medija (HRTV, Jutarnji list, Večernji list, 24 sata).

Predsjednica Vijeća otvorila je zasjedanje, objavila predmet glavne rasprave kao i sastav vijeća. Stranke u postupku nisu stavile primjedbe na sastav vijeća. Konstatirano je da su na raspravu pristupili svi pozvani svjedoci.

Predsjednica vijeća utvrdila je **istovjetnost podataka** okrivljenika s podacima u optužnici broj: K-DO-6/06.

Čitanje optužnice

Glavna rasprava započela je čitanjem optužnice ŽDO u Bjelovaru pod brojem K-DO-6/06 od 23. rujna 2008. godine, kojom se okrivljenicima stavlja na teret da su:

dana 01. veljače 1992. godine za vrijeme trajanja međunarodnog oružanog sukoba na teritoriju Republike Hrvatske između regularnih oružanih snaga Hrvatske vojske i policije s jedne, te naoružanih vojnih i paravojnih formacija pobunjenih hrvatskih Srba i snaga bivše JNA s druge strane, izazvanog njihovom agresijom i okupacijom dijela teritorija suverene Republike Hrvatske, I. okr. Husnjak Ivan kao časnik HV s činom pričuvnog kapetana I. klase na dužnosti zapovjednika II. bataljuna 132. brigade HV-a „R“, II. okr. Sokol Goran kao časnik Hrvatske vojske sa činom potporučnika na dužnosti zamjenika zapovjednika II. bataljuna 132. brigade HV-a „R“, nakon što su oružane snage Hrvatske vojske 18. prosinca 1991. oslobodile šire područje Orahovice i podpapučkih sela, a I. okr. Husnjak Ivan 31. siječnja 1991. izdao zapovijed broj 24-1/92 za čišćenje terena u zauzetim selima Pušine i Slatinski Drenovac, u kojima su kontrolu preuzele postrojbe specijalne policije Osijek i Policijske postaje Orahovica, tijekom operacije čišćenja je od strane njima podređenih postrojbi u sastavu 132. brigade HV „R“ (II bataljun, izviđački vod i A satnija II bataljuna 132. brigade) nekoliko za sada nepoznatih pripadnika počelo sa paljenjem napuštenih kuća stanovnika srpske nacionalnosti zbog čega su došli u sukob sa pripadnicima specijalne policije i policije koji su ih nastojali u tome spriječiti no nisu uspjeli već su se morali povući, a okrivljeni iako su znali da se na terenu događaju protupravne radnje, protivno članku 53. Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata od 12. kolovoza 1949. te protivno odredbama čl. 86. i 87. Dopunskog protokola Ženevskim konvencijama od 12. kolovoza 1949. (Protokol I od 8. lipnja 1977.) nisu poduzeli ništa da se

takva protupravna postupanja suzbiju i kazne te pristajući da njima podređene postrojbe nastave s takvim protupravnim radnjama kao i na njihove posljedice, nakon čega su pojedini pripadnici njima podređenih postrojbi na terenu ciljanim podmetanjem vatre namjerno uništili u selu Pušine 17 kuća (kbr. 7, 9, 21, 23, 25, 29, 31, 33, 37, 38, 83, 89, 103, 107 i 149) te pucanjem iz vatrenog oružja oštetili zvonik pravoslavne crkve, dok su u Slatinskom Drenovcu zapalili 19 kuća (kbr. 2, 4, 16, 18, 20, 22, 28, 32, 34, 36, 38, 40, 42, 82, 100, 106, 116, 128, i 140), kao i lovački dom između Pušine i Slatinskog Drenovca,

dakle, kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme oružanog sukoba, iako su bili dužni, propustili spriječiti da se imovina stanovništva protupravno i samovoljno uništava u velikim razmjerima što nije opravdano vojnim potrebama,

pa su time počinili kazneno djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava ratnim zločinom protiv civilnog stanovništva – označeno u čl. 120. st. 1 u vezi sa čl. 28. st. 2. OKZRH, a kažnjivo po čl.120. st. 1. OKZRH.

Nakon upita predsjednice vijeća da li su razumjeli optužnicu I i II okrivljenik odgovorili su potvrdno, nakon čega su upozoreni u smislu čl. 4. ZKP-a da imaju pravo očitovati se o svim činjenicama i dokazima koji ih terete, da imaju pravo iznijeti sve činjenice i dokaze koje im idu u korist, te da nisu dužni iznositi svoju obranu niti odgovarati na pitanja.

I okrivljenik je izjavio da se **ne osjeća krivim** za kazneno djelo koje mu se optužnicom stavlja na teret.

II okrivljenik je izjavio da se **ne osjeća krivim** za kazneno djelo koje mu se optužnicom stavlja na teret.

Dokazni postupak

Saslušani su slijedeći svjedoci: Nenad Lanko, Antun Novaković, Ivica Pelin i Zlatko Mesić.

Svjedok Nenad Lanko, policajac PP Orahovica u inkriminirano vrijeme

Svjedok je izjavio da se događaja vezanog uz palež kuća u navedenim selima ne sjeća. Pojasnio je regularnu proceduru od kaznene prijave, sačinjavanja službene zabilješke o dojavi, zatim očevidna ekipa izlazi na teren u kojoj je dežurni krim. tehničar, policijski službenik i operativac. Oni su bili dužni sačiniti zapisnik nakon čega bi išla kaznena prijava ili bi se izvijestio istražni sudac.

Svjedok nakon uvida u predočenu knjigu događaja i dalje izjavljuje da se događaja upisanog pod rednim brojem 82 ne sjeća te ne prepoznaje od kojeg njegovog pomoćnika bi to bio rukopis. Iskazao je da poznaje svoje kolege Zdenka Mlinarika i Mirosalava Bunetu, ali nadodaje da s njima nije razgovarao o tom događaju.

Na posebno pitanje ŽDO Bjelovar, svjedok je odgovorio da je tada imao dva pomoćnika, po jednoga u smjeni. Oni su bili dužni zaprimati dojave te o istima izvijestiti njega na kraju radnog dana te su isti mogli prema ustaljenoj praksi i potpisati svjedoka kao primatelja dojave.

Na posebna pitanja branitelja I-okrivljenika, svjedok je odgovorio da mu je teško odgovoriti da li su izlazili na sve dojave, ali misli da se to činilo ovisno o okolnostima i situaciji. Trudili su se obavljati policijski posao.

Na predloženi policijski originalni primjerak uvidajnog upisnika iz 1991/92. godine gdje su navedeni i ovi požari, svjedok je odgovorio da sve te podatke ispunjava krim-tehničar, te pojasnio da se podaci popunjavaju tek nakon uviđaja. Kaznene, tada krivične prijave prema tužilaštvu, vojnom tužilaštvu, sudovima pisao je krim-tehničar ili operativac te je nadodao da se detalja više ne sjeća.

Svjedok Antun Novaković, krim. tehničar PP Orahovica u inkriminirano vrijeme

Svjedok je iskazao da je kao krim-tehničar bio na očevidu u selima Pušine i Slatinski Drenovac te je snimio uočeno, uzeo mjere za skice i fotografirao za izradu foto-elaborata. Zapisnik o očevidu je izradio operativac. Ne sjeća se tko je bio s njim u ekipi.

Drugi dan je svu dokumentaciju predao u postaji. Zbog protoka vremena ne sjeća se koliko je kuća bilo zapaljeno, niti se sjeća kad je bio očevid u odnosu prema dojadi.

Na posebna pitanja branitelja I-okrivljenika, svjedok je po predloženju iskaza iz istrage (da je zajedno sa pripadnicima aktivnog i pričuvnog sastava PP Orahovica bio 2 tjedna na terenu Pušine i Slatinski Drenovac radi čuvanja postojeće imovine od krađe i otuđenja) izjavio da se ne sjeća kad je to bilo, ali dok je bio na uviđaju tamo je bila samo policija, ne pripadnici HV. Ne sjeća se koliko je očevida napravljeno u tim selima.

Nakon predloženja originalnog uvidajnog upisnika, rubrika 57 do 63, svjedok je izjavio da je sve te podatke on potpisao (dojave o požarima u selima Pušine i Slatinski Drenovac 3.2.1992., 8.2.1992., 12.02.1992.). Svjedok je izjavio da ne zna da li je bilo požara u tim selima u siječnju 1992.

O suradnji HV i policije svjedok nije mogao odgovoriti jer osobno nije bio u kontaktu s pripadnicima HV.

Na posebno pitanje predsjednice vijeća, svjedok je odgovorio da poznaje Zdenka Minarika i Miroslava Bunetu, ali da nije s njima razgovarao o navedenim događajima. Svjedok je nadodao da ne zna tko je podnio prijavu za ta paljenja.

Svjedok Ivica Pelin, zapovjednik I. satnije, III. bojne

Svjedok je iskazao da je prilikom vojne akcije oslobađanja sela u prosincu 1992. pješadija imala artiljerijsku potporu te da je došlo do određenog oštećenja kuća, ali ne značajnog.

Na posebno pitanje branitelja I-okrivljenika, svjedok je odgovorio da ne može sa sigurnošću tvrditi da je policija preuzela brigu oko čuvanja sela Pušine i Slatinski Drenovac, mada je to moguće, jer je vojska već za Božić 1991. bila u Ivanovcu.

Na daljnje pitanje izjavio je da poznaje optužene, da su imali dobru unutarnju organizaciju brigade, sa pisanim zapovijedima gdje se izričito zabranjivalo protupravno ponašanje, ispijanje alkohola, uništavanje i otuđenje imovine.

Na posebno pitanje ŽDO Bjelovar, svjedok je odgovorio da su zapovjedi primali iz brigade i prosljeđivali ih preko bojne na teren, a povratne informacije zapovjedništvu su se slale kroz formu izvještaja. Nije postojala obaveza svakodnevnog izvještavanja, već prema događaju.

Svjedok Zlatko Mesić, u rezervnom sastavu PP Orahovica, rukovodilac obavještajne referade (SIS) Orahovica

Nakon predloženog izvještaja od 31. prosinca 1991. svjedok je iskazao da je predloženo izvješće potpisao kao rukovodilac obavještajne referade, da je svaki dan slao izvješća prema zapovjedništvu i izvještavao o događanjima na terenu, isto kao i načelniku SIS-a. Svjedok je izjavio da se ne sjeća izvještaja koji kompromitira pripadnike izviđačke čete bataljuna. Poznaje Zdenka Minarika i Miroslava Bunetu, no s njima nije komentirao paljenje kuća u Pušinama i Slatinskom Drenovcu, a o čemu je čuo na jednom „brifingu“ bojne. Sjeća se da su tom sastanku prisustvovali i optuženi, ne sjeća se kada je to bilo i što se točno pričalo o tom događaju.

Na posebno pitanje branitelja I-okrivljenika, svjedok je odgovorio da boluje od određenih bolesti vezanih uz ratna zbivanja, PTSP-a, a tijekom 2000. je zbog stresa došlo do ukočenja glave. Na daljnje pitanje svjedok je izjavio da je osim njega na obavještajnim poslovima radio i Zvonko Strnad, koji je u međuvremenu preminuo, te Josip Urbanovski. Svjedok je izjavio da je vojna policija osnovana tijekom 1991., da je postojao dobar odnos i suradnja, te da ne zna da je bilo ikakvih sukoba između policija i HV, da je I. okr. Husnjak bio korektan i odgovoran vojnik.

Nastavak rasprave određen je za 23.03.2010. godine.

Zapažanja monitora:

- *Predsjednica vijeća upozorava sve svjedoke na dužnost svjedočenja (čl. 324 ZKP), dok niti jednog na pravo da ne odgovore na pojedina pitanja (čl. 236. ZKP);*
- *Svjedoci bojažljivo prilikom izlaska gledaju u prisutne u publici, sumještane Orahovice, predstavnike udruga proizašlih iz Domovinskog rata;*
- *Predsjednica vijeća je prije otvaranja javne rasprave zatražila da se svi prisutni u publici predstave te upozorila branitelje da isti neće moći biti pozvani kao svjedoci. Imena prisutnih branitelja nisu unesena u zapisnik, već je sačinjena posebna zabilješka;*
- *Predsjednica vijeća je I i II okrivljenika, nakon što su se očitovali da se ne osjećaju krivima za kazneno djelo koje im se stavlja na teret, propustila pitati da li žele svoju obranu iznositi sada ili na kraju dokaznog postupka, sukladno čl. 416.st.5 ZKP-a.¹*

23. 03. 2010. godine - nastavak dokaznog postupka

Izveštava Milena Čalić-Jelić, Documenta, centar za suočavanje s prošlošću

Postupak pratili: Veselinka Kastratović, Centar za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek, Melanija Kopic, Centar za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek, Nebojša Paunović, OSCE

¹ Stavak 5. članka 418. ZKP-a glasi:

(3) Ako se optuženik očituje da se u odnosu na sve ili pojedine točke optužbe ne smatra krivim, ispitat će se na završetku dokaznog postupka, osim ako on drukčije ne zahtijeva.

Zagreb, Milena Čalić-Jelić, Documenta, Zagreb, Večernji list, Jutarnji list, 24 sata, obitelji optuženih te predstavnici udruga proizašlih iz Domovinskog rata Virovitičko-podravske županije

Konstatirano je da su na raspravu pristupili svi pozvani svjedoci osim svjedoka Ivana Čavića čiji je nedolazak ispričala supruga, objasnivši da je istom oduzeta poslovna sposobnost.

Svjedok Zdenko Minarek, pripadnik specijalne policije Orahovica u inkrimirano vrijeme

Svjedok je iskazao da se ne sjeća tko mu je drugi dan govorio o paljenju sela Pušine i Slatinski Drenovac, pretpostavlja netko iz specijalne policije.

Nakon predočenja izvještaja specijalne policije voda Orahovica, svjedok je izjavio da je potpis njegov, ali da on nije pisao tekst izvještaja. Rekao je da je isti prvi put vidio nakon objave teksta sa priložima u „*Feral Tribune*“. Na to izdanje ga je upozorio Miroslav Buneta te nisu mogli vjerovati da se njihova imena nalaze uz taj izvještaj.

Nakon predočenja originalnog policijskog dnevnika događaja gdje piše da je svjedok prijavio taj događaj 1. veljače 1992. u 17:25, svjedok je izjavio da se toga ne sjeća.

Na posebno pitanje zamjenika ŽDO Bjelovar svjedok je odgovorio da su imali obavezu izvještavati pretpostavljene u Osijeku, ali je dodao da je njihov posao bio pretres terena, a ne čuvanje sela.

Na posebna pitanja branitelja I-okrivljenika, svjedok je odgovorio da nije pisao tekst izvještaja niti ga diktirao. Kontrolu nad selima su preuzeli krajem 1991., odnosno početkom 1992. od predstavnika civilne policije. U ta sela su ulazili i civili pod ingerencijom civilne zaštite, kao i mnoge uniformirane ili samo polu-uniformirane osobe. Na punktovima u selima je bilo 10 do 15 policajaca koji nisu legitimirali uniformirane osobe.

Na daljnje pitanje svjedok je odgovorio da je paleži u navedenim selima bilo i prije navedenog datume, dok za poslije nije siguran. Ne zna tko je palio. Odnos specijalne policije, civilne policije, vojne policije i vojske je bio korektan. Optužene je sreo u par navrata, ali nije s njima poslovno surađivao. Svjedok je izjavio da nije znao da se 1. veljače 1992. provodila akcija čišćenja terena. Zapovjednik PP Orahovica u to vrijeme bio je Slavko Šutić. Svjedok se ne sjeća da li je Šutić tada bio tamo ili u Velikom Rastovcu, gdje je bio Ivan Vekić.

Na posebno pitanje člana vijeća svjedok je odgovorio da je njegov vod brojio 56 – 57 djelatnika, ali da nisu svi bili na tom terenu. U selima je bilo tri punkta sa 10 do 15 pripadnika specijalne policije, po punktu 3 do 5 osoba. Raspored na punktovima radio je pomoćnik zapovjednika Saša Šteković. Na pitanje tko im je zapovijedao tog dana svjedok je odgovorio da tada nitko nije zapovijedao, jer njega nije bilo, da su svi bili jednaki, što ne znači da su se mogli ponašati kako su htjeli. Razlog njihova dežuranja po punktovima su bile dojave da još postoje neprijateljske skupine na terenu. Slijedećeg dana od svojih pripadnika specijalne policije na punktovima svjedok je saznao da je u selo ušla vojska, 50 do 100 ljudi u šarenim uniformama, da ih nisu uspjeli zadržati. Svjedok ne zna koja je to vojska bila, jer ih pripadnici specijalne policije nisu prepoznali. Svjedok je o događaju usmeno izvijestio Mirka Pongraca, dok pisano izvješće nije sastavljao, jer je bio rat i tada se zapravo malo pisalo.

Svjedok Miroslav Buneta, pripadnik specijalne policije voda Orahovica u inkriminirano vrijeme

Svjedok je iskazao da su punktovi u selima Pušine i Slatinski Drenovac postojali zbog traženja zaostalih pripadnika neprijateljske vojske, skladišta oružja, mina. Svjedok je iskazao da je čuo da je nekoliko kuća u selu gorilo, ali ne zna tko ih je zapalio. Ne sjeća se koji su pripadnici specijalne policije bili na punktovima. Nakon predočenog izvještaja, svjedok je odgovorio da je moguće da ga je on potpisao, mada se danas drugačije potpisuje, ali da to on nije pisao, da izvještaj nema pečat, nije urudžbiran. Ne može objasniti kako je na istom njegovu ime. On ne zna da li je u selu rađen uviđaj, jer sa redovnom policijom nisu surađivali.

Nakon predočenja iskaza iz istrage, gdje je izjavio da je između policije i vojske postojao animozitet koji je osobito došao do izražaja u vrijeme rata, svjedok odgovara da se ne sjeća da je to on izjavio, ali da misli na postojanje animoziteta između pojedinaca, a ne postrojbi.

Svjedok je iskazao da poznaje Filipa Tomljenovića, ali se ne sjeća da li je sa istim o tom događaju razgovarao, možda su se sreli na nekom sastanku. Nakon predočenja iskaza iz istrage gdje je svjedok izjavio da je ubrzo nakon paleži sela razgovarao sa Filipom Tomljanovićem te mu rekao da su sela zapalili pripadnici HV, a o čemu je izvijestio svog zapovjednika Pongraca, svjedok je iskazao da to nije istina.

Nakon predočenja izvještaja specijalne policije od 6. veljače 1992., svjedok je iskazao da on nije pisao izvještaj, da je predočeni izvještaj pun nelogičnosti, jer oni nisu imali zadatak čuvati privatnu imovinu, već su bili tamo radi kontrole civila koji su ulazili u selo radi zbrinjavanja napuštene stoke.

Nakon što je svjedoku predočen njegov iskaz iz istrage, gdje je izjavio da su na punktovima bili organizirani radi čuvanja ostavljene imovine, svjedok je naveo da je to bilo iz razloga kako je sada objasnio. Svjedok je nakon ponovnog predočenja izvještaja izjavio da je moguće da je potpis na izvještaju njegov.

Na posebno pitanje zamjenika ŽDO Bjelovar, svjedok je odgovorio da u redovnoj policiji radi od 1997., sada je službenik u PP Orahovica, dok je do 1. veljače 2010. bio načelnik PP Slatina.

Na posebna pitanja branitelja I-okrivljenika, svjedok je odgovorio da je bilo više požara na tom području i to prije i poslije 1. veljače 1992. Ponovio je da je njihov zadatak bio kontrola ulaska u selo Pušine, da su ulazili pripadnici vojske, garde, HOS-a, da su tri punkta bila udaljena nekoliko kilometara unutar sela Pušine sa svega desetak ljudi u smjeni te da nisu bili u mogućnosti utvrditi tko je palio, a to tada i nije bio prioritet. Ostala sela na području nisu bila čuvana, a i u njima su sporadično gorjele kuće. Vod specijalne policije Orahovica osiguravao je selo Pušine, dok je vod iz Našica osiguravao Slatinski Drenovac. Tada je već bila formirana vojna policija Orahovica sa svega nekoliko ljudi, to je točnije bila samo ispostava, ne zna tko im je bio zapovjednik. Suradnja između vojske i policije je bila dobra jer većina pripadnika je prvotno i bila u pričuvnom sastavu policije. Poznaje optuženike, surađivao je s njima do listopada 1991. Sjeća se da je nakon oslobođenja ostala jedna manja formacija na Jankovcu.

Na posebno pitanje člana vijeća svjedok je odgovorio da je pričuvni sastav policije formiran 18. listopada 1990. te je pokrivaio područje općine Orahovica. Imali su vojni ustroj, zapovjednik im je bio Slavko Šutić, njegov zamjenik Ante Grabovac. Tada u Pušini nisu imali zapovjednika, jer nisu tako bili organizirani, znali su što im je zadaća te bi našli načina da izvijeste zapovjednike u slučaju potrebe. Svjedok navodi da se događaj u Pušinama zbio na način kao što je opisano u izvještaju, tada bi oni bili svakako obaviješteni. Izjavio je da niti jedan od dva izvještaja nije napisao.

Na pitanje predsjednice vijeća svjedok je odgovorio da se ne sjeća nikoga iz voda specijalne policije tko je bio na osiguranju sela Pušine. Dodao je da postoji evidencija tko je bio u tomvodu u navedeno vrijeme.

Svjedok Filip Tomljanović, zapovjednik voda vojne policije u Našicama, 132. brigade u inkriminirano vrijeme

Svjedok je iskazao da je sredinom veljače 1992. prolazio kroz sela Pušine i Slatinski Drenovac u pratnji Zdravka Đanića te je vidio da gori zgrada šumarije, pošte, ambulante, seoski dom, čak je netko i pucao na njih. Ne zna tko je palio te objekte, a ne isključuje mogućnost da su to bile osobe koje nisu pripadnici vojske, iako su imali maskirne uniforme. O izvještaju potpisanom po Zdenku Minariku i Miroslavu Buneti, je naveo da je isti faksiran u Ured predsjednika RH radi stopiranja priznanja 132. brigadi. Isti je on zaprimio od Zlatka Kukuljevića, pripadnika SIS-a, te ga prosljedio pukovniku Jurmanu.

Svjedok je izjavio da su sela bila donekle spaljena, a nakon predočenja iskaza iz istrage, gdje je rekao da sela nije bilo jer su spaljena, svjedok je napomenuo da je vidio da su sela u izvjesnoj mjeri bila spaljena.

Svjedok je odgovorio da je na zajedničkim sastancima razgovarao sa Zdenkom Minarekom i Miroslavom Bunetom, ne o paleži sela već o pritužbama na ponašanje vojske prema policije. Pritužbi je bilo i od strane vojske te je general Barić održao par sastanak zapovjednika 132. brigade i zapovjednika policije.

Nakon što mu je predočen iskaz dan u istrazi, gdje je svjedok naveo da mu je Buneta ispričao da su sela zapalili pripadnici HV, svjedok je odgovorio da se ne sjeća da je to rekao istražnom sucu niti da je razgovarao sa Miroslavom Bunetom. Na upit zašto je u istrazi rekao da mu se događaju razne neugodnosti vezane uz njegov iskaz, svjedok je odgovorio da i sada ima neugodnosti, da optuženi vjeruju da on stoji iza izvješća, da ih je on prijavio, da živi u maloj sredini (Našice, kao i optuženi), da je 2. optuženi zaustavio njegovog prijatelja te upitao kako ga može i dalje posjećivati, da mu sin ne napreduje u HV-u. Svjedok je dodao da smatra da to optuženi nisu učinili, da nisu palili kuće kako to stoji u izvještaju, jer ih on osobno nije vidio na terenu.

Na posebno pitanje zamjenika ŽDO Bjelovar, svjedok je odgovorio da je on osobno prisustvovao sastancima zapovjedništva 132. brigade, da su izvještaji dolazili od pomoćnika zapovjednika, bezbjednosti – SIS-a, vojne policije kao i civilne policije. Svjedok je naveo da je general Slavko Barić poludio jer je navedeno izvješće otišlo u Zagreb, jer je htio priznanje 132. brigadi. Svjedok je rekao da su sela Klokočak i Pištane stradala u borbi.

Na posebna pitanja branitelja I-okrivljenika, svjedok je odgovorio da je general Slavko Barić izvjesno vrijeme, nekih mjesec dana, bio odsutan radi rehabilitacije nakon prometne nesreće te da je njegov zamjenik bio Milan Lulić. Na sastanku vezanom uz palež sela, gdje je bio prisutan i 1. optuženi, nitko ga nije napadao. Na pitanje kakvi su vojnici bili 1. i 2. optuženi, svjedok je naveo da su po njegovoj procjeni bili profesionalci te da ih je zato general Barić i poslao ondje da uvedu red i disciplinu. Na daljnje pitanje svjedok je odgovorio da se bivši kadar JNA morao više dokazivati.

Svjedok Mirko Koić, zapovjednik IV satnije II bataljuna 132. brigade HV u inkriminirano vrijeme

Svjedok je iskazao da kao zapovjednik IV satnije II bataljuna 132. brigade HV, zvane A satnija nije prisustvovao vojnoj akciji čišćenja terena u selima Pušine i Slatinski Drenovac 1. veljače 1992., jer je bio na pogrebu prijatelja, no kasnije je dobio informaciju da je došlo do eskalacije sukoba sa djelatnicima policije, što se naknadno pokazalo netočnim. Svjedok je po zapovjedi 1. optuženika prikupio izvješća od pripadnika satnije. Zdenko Kevčić (danas pokojni) je priznao da je zapalio 3 – 4 kuće, a i lovački dom između Pušine i Slatinskog Drenovca, ali tijekom 1991. Po saznanjima svjedoka protiv njega nije vođen nikakav kazneni postupak. Izvještaje je predao

zapovjedniku II bojne, koji ih je proslijedio dalje. Iz prikupljenih izvještaja svjedok je zaključio da do sukoba nije došlo, a da je to i bilo malo vjerojatno, jer je većina pripadnika došla iz redova policije. Svjedok je naveo da je suradnja policije i vojske bila dobra, mada se nakon izvještaja od 6. veljače 1992. situacija promijenila, jer se činilo da ih netko pokušava zavladati. O događaju je razgovarao i sa svojim zamjenikom Josipom Nikšićem, koji je u to vrijeme bio na drugom kraju sela. Sjeća se da je paljenja kuća bilo i prije i poslije tog događaja.

Na posebno pitanje ŽDO Bjelovar, svjedok je objasnio da je o događaju saznao putem radio veze, kao i da će sastanak biti već drugi dan. Nakon predodjenja točke 6. i 7. svjedokova izvještaja od 3. veljače 1992., gdje se navodi da netko treba odgovarati za sva zlodjela počinjena na teritoriju općine Orahovica, svjedok je odgovorio da je tom formulacijom mislio na paljenje kuća prije i poslije inkriminiranog događaja. Svjedok je naveo da nitko nije vršio pritisak na njega u svezi sa njegovim iskazom u ovom sudskom postupku.

Na posebno pitanje branitelja I-okrivljenika, svjedok je odgovorio da se ne sjeća tko je sazvao navedeni sastanak drugi dan, pretpostavlja zapovjednik II bojne ili netko iz operative. Svjedok je predao izvještaj, ali nije spominjao Josipa Klobučara ni Zdravka Kevčića. Obično je prisustvovao sastancima zapovjedništva brigade, osim radi dogovora odlaska u Ivanovac.

Na daljnje pitanje svjedok je odgovorio da je u veljači i ožujku 1992. mnogo civila imalo vojnu odoru te ulazilo u ta sela, neki sa dozvolom Kriznog štaba. Neki su dolazili sa područja Slatine. Događale su se klasične pljačke. Svjedok je odgovorio da je 1. optuženi u Orahovici došao 4. ili 6. prosinca 1991., u početku mu je bilo teško, ali su ga poslije svi obožavali jer je bio dobar vojnik i čovjek. Prije njegova dolaska stanje je bilo dobro, iako je minirano nekoliko kuća u Orahovici. U svim zapovijedima su stajala upozorenja na pridržavanje odredaba međunarodnog ratnog prava.

Na posebno pitanje člana vijeća, svjedok je odgovorio da je njegov vod bio na području gdje su gorjele kuće, da su vod sačinjavali ljudi sa područja Orahovice, dragovoljci Domovinskog rata. Zdravko Kevčić je bio vojnik I voda, koji je brojao 32 vojnika. Radi izvještaja koji je radio nije izašao na teren, u mjesto Pušine, već je samo razgovarao sa svim zapovjednicima vodova i desetina, dok su oni dalje razgovarali sa svojim ljudima.

Na posebno pitanje branitelja I-okrivljenika, svjedok je odgovorio da nitko od zapovjednika vodova nije potvrdio ono što je pisalo u izvješću specijalne policije.

Svjedok Josip Nikšić, pripadnik A satnije, zamjenik zapovjednika

Svjedok je iskazao da su u ranim jutarnjim satima došli u selo Pušine te krenuli u pretraživanje okolnih šumskih vlaka, da ni prilikom ulaska u selo, a niti nakon akcije nije bilo zapaljenih kuća. Josip Klobučar je zapovijedao I vodom, svjedok ga je sreo prilikom odlaska iz sela. Nakon akcije podnio je izvješće zapovjedniku Mirku Koiću te nakon toga otišao na slobodni dan. Svjedok nema saznanja da je njegov zapovjednik sačinjavao posebno izvješće o paljenju kuća u tim selima, niti mu je poznato da je Zdravko Kevčić priznao da je zapalio 3 do 4 kuće.

Na posebno pitanje branitelja I-okrivljenog, svjedok je odgovorio kako su tijekom akcije čišćenja pretraživane šumske vlake i okolni putovi u okolini sela Pušine, što predstavlja 10 km oko sela.

Drugooptuženi je stavio primjedbu da se radilo o rutinskoj operaciji.

Na posebno pitanje člana vijeća, svjedok je odgovorio da je tamo osim postrojbe kojem je on zapovijedao bio i inženjerijski i izviđački dio, dok u samoj akciji nije sudjelovala policija.

Svjedok ne zna da li je u selima bilo policije. Akcija čišćenja je počela zborom u selu Pušine u 8:30, po dolasku su prošli kroz Slatinski Drenovac i tim se putem vratili. Bilo je djelomično oštećenih kuća, nije bilo stanovnika, niti drugih ljudi. Za palež sela svjedok je čuo kasnije. Čuo je da su neki ljudi u odorama odlazili tamo, ali on to nije vidio.

Svjedok Miroslav Mozer, pomoćnik zapovjednika za sanitet

Svjedok je iskazao da je sudjelovao u akciji čišćenja u selu Pušini radi sanitetskog zbrinjavanja. Nadodao je da je na sastanku večer prije obaviješten o akciji. Sastanak je vodio 1. optuženi, koji je tom prilikom izričito zabranio činjenje ikakve štete u selima.

Zapažanja monitora:

- *Predsjednica vijeća svjedoke upozorava samo na dužnost svjedočenja te posljedice davanja lažnog iskaza dok na prava svjedoka da ne odgovore na pojedina pitanja nije upozorila niti jednog svjedoka;*
- *Predstavnici Ureda za podršku svjedocima nisu prisutni u ovom suđenju;*
- *Branitelj I-okrivljenika aktivno zastupa svog branjenika dok posredno zastupa i II-okrivljenog, čiji branitelj je samo fizički prisutan te do sada nije postavio niti jedno pitanje;*
- *Razvidno je da veći broj svjedoka mijenja ili korigira prijašnji iskaz u istrazi. Javnost u sudnici, tj. prisutnost branitelja iz male sredine otežava svjedočenje. Jedan svjedok je neizravno izjavio da osjeća pritisak sredine i utjecaj II-okrivljenog na zajedničke poznanike radi njegova sudjelovanja kao svjedoka u ovom postupku. Sutkinja nije upozorila II-okrivljenog da bi to mogao biti razlog za pritvor.*

24. 03. 2010. godine - nastavak dokaznog postupka

Izveštava Milena Čalić-Jelić, Documenta, centar za suočavanje s prošlošću

Postupak pratili: Veselinka Kastratović, Centar za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek, Melanija Kopic, Centar za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek, Nebojša Paunović, OSCE Zagreb, Milena Čalić-Jelić, Documenta, Zagreb, Večernji list, Jutarnji list, 24 sata, obitelji optuženih te predstavnici udruga proizašlih iz Domovinskog rata Virovitičko-podravske županije

Konstatirano je da su na raspravu pristupili svi pozvani svjedoci.

Svjedok Slavko Šutić, zapovjednik PP Orahovica u inkrimirano vrijeme

Svjedok je iskazao da se toga dana nalazio na političkom skupu Ivana Vekića u Velikom Rastovcu te da mu je jedan policajac, čijeg se imena ne sjeća, dojavio da gore napuštene kuće u selu Pušina. Taj policajac je rekao da su došle osobe u bijelim maskirnim odijelima, samo su im se oči vidjele te su ušli u selo i palili kuće. Svjedok je izjavio da se prvotno, čuvši to, naljutio, jer

se pitao što je radila policija, ali kasnije je shvatio da je dobro što nije došlo do većeg obračuna. Još je iskazao da su postojale indicije da su to paljenje izvršili pripadnici II bojne 132. brigade, ali da iste nikada nisu dokazane jer se tim područjem kretalo dosta vojske: pripadnici slatinske 136. brigade, kao i požeške brigade.

Svjedok je iskazao da je paljenja bilo i prije i poslije ovog događaja i da to nisu radili samo vojnici već i civili, koji su ulazili u selo uz potvrde Kriznog štaba. Za vrijeme istrage razgovarao je sa policajcima koji su dežurali po punktovima, koji su mu rekli da su vidjeli da bi po napuštenim kućama netko ostavljao upaljene svijeće koje bi po dogorijevanju izazvale požar. Vezano uz ovaj događaj nitko nije procesuiran.

Svjedok je iskazao da je u ono vrijeme kao zapovjednik PP Orahovica pod svojom nadležnošću imao 400 ljudi, stoga ne čudi što o tom događaju nije razgovarao sa Nenadom Lankom.

Nakon predočanja originalnog policijskog dnevnika događaja svjedok je odgovorio da prepoznaje dnevnik događaja, da je evidenciju vodio dežurni policajac koji je bio dužan upisati svaku dojavu koja se potom provjeravala i utvrđivala istinitost navoda. Svjedok, iako nije provjeravao upisano u svezi paljenja sela, zna što je napisano te napominje da su u trenutku upisivanja to bile indicije. Istraga je rađena u suradnji sa vojnom policijom, dozvoljava da je Antun Novaković bio na očevidu kao krim-tehničar. Svjedok ne zna da li postoji evidencija o policajcima koji su bili postavljeni po punktovima, naveo je da raspored nije on određivao već njegovi pomoćnici. Svjedokovi zamjenici u to vrijeme su bili Antun Grabovac, Franjo Sikora te Josip Glišić.

Svjedok se ne sjeća da li su Zdenko Minarik i Miroslav Buneta radili na osiguranju političkog skupa Ivana Vekića u Velikom Rastovcu, ali dopušta tu mogućnost, u širem osiguranju skupa.

Na posebno pitanje ŽDO Bjelovar svjedok je odgovorio da je prilikom dojave o paljenju sela policajac rekao da je maskiranih osoba bilo nekoliko desetaka ili desetak.

Na posebna pitanja branitelja I-okrivljenika, svjedok je odgovorio da je odnos između specijalne i temeljne policije bio paralelan, bez subordinacije. Svjedok je bio zapovjednik policije u Orahovici, a Mirko Pongrac zapovjednik specijalne policije. Imali su korektan odnos i dobru suradnju.

Na daljnje pitanje svjedok je odgovorio da na sastancima („brifinzima“) u Osijeku nije bilo govora o izvještaju specijalne policije potpisanom po Minareku i Buneti, te je taj izvještaj prvi put vidio u „*Feral Tribunu*“, a dodao je da se možda razgovaralo o tome da su časnici HV-a ušli i palili po selu, jer se razgovaralo o svim slučajevima pa možda i o tome.

Svjedok je izjavio da su na punktovima bili pripadnici temeljne policije te specijalne policije, i to voda Orahovica i voda Našice. Slijedeći dan svjedok je razgovarao sa Ivanom Husnjakom i obavijestio ga da postoji indicija da su u tom paljenju sudjelovali vojnici II bojne 132. brigade, na što se on iznenadio te naložio da svatko od njih mora dati izvješće, te su nakon toga izašli na teren u ta sela, ali i druga na tom području, te utvrdili da je bilo paljenja kuća.

Na pitanje 1. optuženika, svjedok je odgovorio da se ne sjeća da li mu je taj policajac rekao u koje su vrijeme kuće paljene, tu dojavu je zaprimio već u mrak.

Na posebno pitanje člana vijeća svjedok je odgovorio da su on i Ivan Husnjak sami obišli teren, bez svjedokovih pomoćnika, da su uočili svježe paljevine, više kuća, ali se zbog proteka vremena ne može očitovati koliko. Na daljnje pitanje svjedok je naveo da misli da se povodom ovog događaja izašlo na očevid, da je to bila obaveza policije, ali da se nije uvijek išlo na očevide jer je bio rat, da, ukoliko je očevid izvršen, dokumentacija o istom mora postojati.

Branitelj I-okrivljenika je **predao u sudski spis** poseban izvještaj, kao dopunu krivične prijave protiv Ivana Čavića i dr., datiran sa 25. rujnom 1992., upućen Vojnom javnom tužiteljstvu Osijek. Dokument će biti priklopljen uz zapisnik.

Na zahtjev branitelja prijava je predočena svjedoku te se isti očitovao da mu je poznat predočeni dokument, da se isti odnosi na miniranja, paljenje i ubijanja na području Orahovice te da su iste osobe po prijavi naknadno i procesuirane.

Svjedok Željko Šafar, pripadnik II bojne 132. brigade u inkriminirano vrijeme

Svjedok je iskazao da su 31. siječnja 1992. dobili zapovijed za pretres sela Pušine radi otkrivanja bunkera, zaostalog ljudstva. Napisane borbene zapovijedi su se dostavljale zapovjednicima. On je rukovodio operacijom, koja je započela u 8:00 sati, a završila u 13:00 sati, bio je dežuran u zapovjedništvu u Orahovici, te je oko 13:30 sati došao Goran Sokol te izjavio da je operacija prošla dobro, isti je potom otišao za Našice. Oko 17 – 18 sati svjedok je dobio obavijest od PP Orahovica da gore kuće u selu Pušine.

Na posebno pitanje ŽDO Bjelovar, svjedok je odgovorio da je zapovijed za čišćenje terena došla iz zapovjedništva 132. brigade, te je pojasnio da se operacija odnosila na teren iznad sela Pušine.

Dokazni prijedlozi

ŽDO u Bjelovaru predložio je da se u daljnjem tijeku postupka kao svjedoci pozovu i ispituju:

- Mile Lulić, koji je u inkriminirano vrijeme zamjenjivao zapovjednika 132. brigade Slavka Barića, na okolnosti da li su ga 1. i 2. optuženi izvijestili o ovom događaju;
- svjedoci Nevenka Tomljenović i Milan Milaković, vlasnici zapaljenih kuća u Pušinama, a koji imaju i neposredna saznanja o tome kada su zapljene njihove kuće i tko je to počinio.

Predloženo je i da se potpis Nenada Lanka u dnevniku događanja podvrgne grafološkom vještačenju, jer isti negira da je dojavu zaprimio, kao i potpisi Zdenka Minarika i Miroslava Bunete na izvještaju.

ŽDO je odustalo od prijedloga za neposrednim saslušanjem svjedoka Ivana Čavića.

Branitelj I-okrivljenog je bio suglasan sa dokaznim prijedlozima ŽDO-a, te je predložio saslušanje kao svjedoka:

- Slavka Barića, zapovjednika 132. brigade na okolnost ustroja brigade, ličnost 1. optuženog u svojstvu zapovjednika II bojne, njegovom pridržavanju Ženevskih konvencija;
- Milana Kneževića, zapovjednika III bojne 132. brigade, jer je isti prisustvovao svim brifinzima, pa i tom na kojem se govorilo o paljenju kuća;
- Mile Lulića, jer je isti vodio spomenuti brifing;
- Drago Bukovski i Zvonko Tomljenović, obavještajci 132. brigade;
- Darko Marunica, zapovjednik voda vojne policije Orahovica, sudionik akcije čišćenja terena;
- Mato Barukčić, zamjenik zapovjednika za politički rad bojne, na okolnosti da li je 1. optuženi educirao vojsku o normama međunarodnog ratnog prava.

Rješenje Vijeća

Vijeće je prihvatilo dokazni prijedlog ŽDO-a da se u nastavku postupka kao svjedoci saslušaju Milan Lulić, Nevenka Tomljenović i Milan Milaković, uz naznaku da ŽDO mora dostaviti adrese navedenih u roku od 8 dana.

Vijeće je odbilo dokazni prijedlog tužitelja za grafološkim vještačenjem.

Vijeće je prihvatilo dokazni prijedlog branitelja 1. optuženog da se u nastavku postupka kao svjedoci saslušaju Slavko Barić, Drago Bukovski, Zvonko Tomljenović, dok je saslušanje Milana Kneževića, Darka Marulice i Mate Barukčića odbilo kao nevažne.

Po službenoj dužnosti određeno je saslušanje svjedoka Mirka Pongraca te će biti zatražena dostava zapisnika o očevidu i foto-dokumentacija očevida događaja od 1. veljače 1992. od PP Orahovica, dokumentacija o izvješću zapovjednika vodova i desetina koju je prikupio Mirko Koić u veljači 1992., od MORH.

Nastavak glavne rasprave zakazan je za **17. i 18. svibanj 2010.**

Zapažanja monitora:

- *Predsjednica vijeća svjedoke upozorava samo na dužnost svjedočenja te posljedice davanja lažnog iskaza dok na prava svjedoka da ne odgovore na pojedina pitanja nije upozorila niti jednog svjedoka.*
- *Branitelj I-okrivljenika aktivno zastupa svog branjenika dok posredno zastupa i II-okrivljenog čiji branitelj je samo fizički prisutan te do sada nije postavio niti jedno pitanje. Odvjetnik II-okrivljenog je član zajedničkog odvjetničkog ureda Marka Dumančića u Osijeku. Iako pravno svaki okrivljeni ima izabranog odvjetnika, ovakav način zastupanja ostavlja dojam faktičnog zastupanja oba okrivljenika po jednom odvjetniku, što otvara mogućnost sukoba interesa okrivljenika.*
- *Sastav sudskog vijeća u ovom postupku je ustanovljen u skladu sa odlukom Vrhovnog suda II 4 Kr 11/09-3, od 03. veljače 2009. o prenošenju mjesne nadležnosti na Županijski sud u Bjelovaru te su u vijeću sva tri suca kaznenog odjela.*

17. svibnja 2010.godine - nastavak dokaznog postupka

Izvjštava Milena Čalić-Jelić, Documenta, centar za suočavanje s prošlošću

Postupak pratili: Veselinka Kastratović, Centar za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek, Melanija Kopic, Centar za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek, Nebojša Paunović, OSCE Zagreb, Milena Čalić-Jelić, Documenta, Zagreb, novinari Večernjeg lista, Jutarnjeg lista, 24 sata, obitelji optuženih te predstavnici udruga proizašlih iz Domovinskog rata Virovitičko-podravске županije

Konstatirano je da su na raspravu pristupili svi pozvani svjedoci osim svjedoka Drage Bukovskog, koji je svoj nedolazak ispričao smrtnim slučajem u obitelji.

Svjedok Slavko Barić, zapovjednik 132. brigade u inkrimirano vrijeme

Svjedok je iskazao da se u inkriminirano vrijeme nalazio na rehabilitaciji zbog teške prometne nesreće, a da je njegov zamjenik tada bio Milan Lulić. Sa rehabilitacije se vratio u ožujku 1992., a za zapaljenu sela Pušine i Slatinski Drenovac saznao je tek kad je sve objavljeno u novinama. U veljači 1992. zapovjednik II bataljuna 132. brigade bio je Ivan Husnjak, s kojim je imao uobičajenu komunikaciju. Svi su se zapovjednici sastajali jednom tjedno na kordinacijama, a svjedok je ponekad osobno obilazio svoje zapovjednike.

Na pitanje predsjednice vijeća, svjedok je izjavio da njihova brigada nije trebala dobiti odličje predsjednika RH u ono vrijeme.

Na pitanje branitelja prvookrivljenog, svjedok je izjavio da je Ivan Husnjak postavljen za zapovjednika po njegovom prijedlogu, jer je on dobro poznao sustav vođenja i zapovjedanja i bio je pravi profesionalac. Područje Orahovice je imalo organizacijske probleme jer bojna nije bila do kraja formirana, satnija je bila u sastavu bojne iz Požege, formirala se civilna zaštita, postojala je specijalna policija, a nije bilo koordinacije civilne vlasti i vojske.

Na daljnje pitanje, svjedok je odgovorio da su oba optuženika imala visok stupanj stožerne kulture, I-optuženi završen tečaj za stožerni rad, a II-optuženi časnik koji je bio najbolji polaznik vojne akademije bivše JNA. Svjedok je izjavio da je I-optuženi na zajedničkim koordinacijama uvijek izvještavao vrlo detaljno, tražio jasne upute, da su svi zapovjednici već u listopadu 1991. dobili potrebna uputstva o postupanju sa vojnim zarobljenicima, civilima te tehničkim sredstvima u skladu sa Ženevskim konvencijama. Po predočanju knjižice „Pravila ponašanja boraca“, svjedok je objasnio da je ista dostavljena svim vojnicima, a ne samo zapovjednicima, kao primjer uzornog ratovanja napomenuo je ulazak u podpapučka sela koja tada nisu bila rušena. Na daljnje pitanje objasnio je da su sredinom prosinca 1991. završile borbene aktivnosti i da se vojska iz sela povukla oko Božića, kad je nadzor nad selom preuzeo Krizni štab Orahovica i civilna policija. Otkivanje kaznenih djela bilo je u nadležnosti vojne policije. Informacije obavještajaca bojne išle bi prema časnicima, a eventualno i zapovjednicima. Zapovjednik civilne policije bio je Slavko Šutić, a vojne Mirko Pongrac i odnos s njima bio je iznimno dobar.

Na posebno pitanje ŽDO Bjelovar svjedok je odgovorio da je Milan Lulić bio načelnik stožera 132. brigade i njegov zamjenik. Milan Lulić ga je počeo zamjenjivati od dana kada je doživio saobraćajnu nesreću te ga nije izvještavao o događanjima za vrijeme njegova bolovanja, jer je svjedok bio nepokretan i nije ni tražio da ga se izvještava.

Na pitanje ŽDO Bjelovar da je prema dokumentaciji svjedok izdao zadnju zapovijed 20. siječnja 1992., a Milan Lulić je službeno postavljen 20. veljače 1992., te tko je u tom vremenskom raskoraku izdavao zapovijedi, svjedok je odgovorio da je to bio Milan Lulić.

Županijska DO je u spis priložila dva dokumenta: Prijedlog za imenovanje zapovjednika postrojbi HV od 31. siječnja 1992. i Zapovijed načelnika General zbora Antuna Tusa od 20. veljače 1992.

Svjedok Milan Lulić, načelnik stožera 132. brigade, zamjenik zapovjednika u inkriminirano vrijeme

Svjedok je iskazao da je v.d. zapovjednika 132. brigade postao 28. veljače 1992. te da mu ništa nije poznato o paleži sela Pušine i Slatinski Drenovac, jer je u inkriminirano vrijeme bio na bojišnici u Ivanovcu, a zadaća mu je bila držanje dodijeljene crte obrane. U to vrijeme dvije bojne su bile na crti bojišnice, a druge dvije na odmoru. Na posebno pitanje gdje je tada bila II bojna 132. brigade svjedok nije znao odgovoriti zbog protoka vremena. O paleži spomenutih sela

svjedok navodi da je čuo tek krajem 1992., ili početkom 1993. Dana 20. travnja 1992. je iz 132. brigade otišao na drugu dužnost.

Na posebno pitanje svjedok odgovara da pod pretpostavkom da se nešto toga dana (01.02.1992.) događalo o tome ga je trebao izvjestiti zapovjednik bojne. Koordinacije (brifing) koje su se održavale u Čepinu, najviše su bile usmjerene na utvrđivanje crte bojišnice.

Na posebno pitanje ŽDO Bjelovar, svjedok je odgovorio da je bio imenovan i pomoćnikom načelnika štaba za operativno nastavne poslove 132. brigade, ali u početku, a ne u inkriminiranom vremenu.

Na posebna pitanja branitelja I-okrivljenika, svjedok odgovara da je on kao načelnik stožera bio potpora u zapovijedanju u operativnom, logističkom i strukovnom smislu. Na daljnje pitanje svjedok je izjavio da je Slavko Barić imao prometnu nesreću u drugoj polovini prosinca 1991., da su u to vrijeme zapovjedi Slavka Barića vezane za angažiranje bojni na crti bojišnice već bile napravljene, po kojima je svjedok bio faktični zapovjednik 132. brigade, ali da svjedok do formalnog imenovanja nije izdavao zapovjedi, niti je za to bilo potrebe.

Svjedok je izjavio da je imao korektan odnos sa zapovjednikom Husnjakom te je pohvalio njegovu sposobnost i stručnost u vođenju bojne.

Na daljnje pitanje svjedok je odgovorio da poznaje Dragu Bukovskog i Zvonka Tomljanovića, koji su obavljali poslove vezane uz obavještajnu potporu zapovjedniku. Dodao je da djelatnici vojne ili civilne policije nisu bili dužni njega izvjestiti o počinjenim kaznenim djelima, u fazi istrage ili uviđaja.

U inkriminirano vrijeme svjedok nije imao kontakte sa zapovjednicima civilne i specijalne policije, već samo sa vojnom u svezi privođenja vojnika i slično.

Prvooptuženik je stavio **primjedb**u na iskaz svjedoka jer ga je izvjestio o indicijama vezanim uz palež sela Pušine i Slatinski Drenovac na brifingu održanom 2. veljače 1992.

Na posebno pitanje člana vijeća svjedok je odgovorio da se ne sjeća gdje je inkriminiranog dana bila II bojna, made se slaže sa predočenim opisom I-optuženog kao savjesnog, detaljnog u izvještavanju, kako ga je opisao svjedok Slavko Barić. Pod pretpostavkom da je došlo do tog događaja – paleži sela, to bi svakako bio događaj o kojem se zapovjednik mora izvjestiti. Svjedok je još izjavio da on nije izdao zapovjed za tu vojnu akciju te stoga o istoj nije ni izvješten i nije ništa znao.

Prvooptuženi je stavio **primjebu** sa obrazloženjem da postoje dokumenti koji dokazuju suprotno.

Na pitanje člana vijeća svjedok je odgovorio da ne zna tko je izdao zapovijed i da moli da mu se predoči takva zapovjed koju je on potpisao.

Svjedok Zvonko Tomljanović, obavještajna referada 132. brigade u inkriminirano vrijeme

Svjedok je iskazao da je u predmetno vrijeme bio pomoćnik Drage Bukovskog u obavještajnoj referadi 132. brigade, osnovni zadatak im je bio prikupljanje podataka o neprijatelju. Od puno zaprimljenih podataka filtrirali su najbitnije, koje su predočavali zapovjednicima tijekom brifinga.

O konkretnom događaju svjedok je iskazao da su dobili dojavu o smjeni vojnika na Jankovcu, te su po izlasku na teren od kolega obavještajaca na terenu dobili informaciju da se dogodio incident te da su zapaljane 3 do 4 kuće. Svjedok je izjavio da je o tome sačinio pisano izvješće koje je

odneseno na brifing, na kojem svjedok nije bio. Na posebno pitanje objašnjavajući što je mislio pod incident svjedok je izjavio da je u tijeku bila akcija čišćenja te su 3 do 4 objekta bila zapaljena, no oni nisu dobili informaciju tko ih je zapalio niti su to istraživali, jer njihov je zadatak bio da samo prosljede informaciju u zapovjedništvo brigade. Svjedok se ne sjeća da li je tada došlo do sukoba između policije i vojske, no dodao je da su u to vrijeme dobro surađivali sa pripadnicima policije. U to vrijeme zbog spriječenosti Slavka Barića zapovjednik je bio Mile Lulić, koji je fizički bio u zapovjedništvu u Čepinu.

Na posebna pitanja branitelja I-okrivljenika, svjedok je odgovorio da su obavještajci II bataljuna bili Zlatko Mesić i gosp. Urbanovski, a na pitanje koji je naziv nosio taj dopis naveo je „izvješće“ te da su svi dopisi u to vrijeme nosili taj naziv.

Svjedok Mirko Pongrac, zapovjednik specijalne policije PU Osječko-baranjske u inkriminirano vrijeme

Svjedok je iskazao da o predmetnom događaju nema saznanja. Poznaje Zdenka Minarika, djelatnika specijalne policije i u to vrijeme zapovjednika voda Orahovica. Isto tako, svjedok poznaje i Miroslava Bunetu. Na posebno pitanje svjedok je odgovorio da se ne sjeća da je zaprimio posebno izvješće koje su njih dvojica potpisali. Svjedok je objasnio da su zadaci specijalne policije bili znatno drugačiji od temeljne, jer njihov zadatak je bio borba sa zaostalim četničkim grupama. Svjedok ne zna kad je HV ušla u sela Pušine i Slatinski Drenovac, ali je specijalna policija dugo boravila na širem području Orahovice, Slatine i Našica, stoga su postojala dva voda, jedan u Orahovici, a drugi u Našicama. Na posebno pitanje svjedok je odgovorio da specijalna policija nije imala punktove u tim selima, jer je punktove držala temeljna policija, dok bi specijalna tamo samo povremeno boravila radi opservacije u logističkom smislu.

Na posebno pitanje svjedok je naveo da je izvješće potpisano po Zdenku Minariku i Miroslavu Buneti prvi put vidio u novinama i smatra da je isto krivotvoreno, jer u njemu ništa nije točno, ne slijedi uobičajeni način komuniciranja, na njemu nema urudžbenog broja. Tada je postojala iznimna disciplina komuniciranja, a obojica potpisnika su bili educirani.

Po predodjenju „dnevnika događaja“ svjedok je izjavio da kao bivši djelatnik SUP-a zna što je to i čemu služi, da naizgled sve djeluje regularno, ali da to ne može sa sigurnošću potvrditi jer nije bio tamo.

Na posebno pitanje branitelja I- okrivljenika, svjedok je odgovorio da poznaje Slavka Barića i Milana Lulića te da je imao odličnu suradnju s njima, dok za Ivana Husnjaka i Gorana Sokola zna da su bili zapovjednici, ali s njima nije surađivao. Svjedok je odgovorio da ne zna do kada je HV ostala nakon oslobođenja sela Pušine i Slatinskog Drenovca, ali zna da je tamo bilo vojnika iz Orašja koji su posjećivali svoje, izbjeglice iz Bosanske Posavine, da su i pripadnici civilne zaštite nosili maskirne uniforme, ali različitih boja.

Na daljnje pitanje pod pretpostavkom da se ovaj događaj odvijao na način opisan u izvještaju, svjedok je naveo da bi on tada sigurno bio izvješten te bi se poduzele sve aktivnosti da se to istraži.

Na pitanje predsjednice vijeća, svjedok je izjavio da je Saša Šteković bio zapovjednik čete specijalne policije Našica, a nakon što mu je predodjen njegov izvještaj od 6. siječnja 1992. iz kojeg proizlazi da je svjedok naredio izvršenje službenog zadatka osiguranja mjesta Pušine i Slatinski Drenovac, svjedok je odgovorio da u cijelosti ostaje kod prijašnjeg iskaza da specijalna policija nije držala punktove u navedenim selima. Na daljnje pitanje o evidenciji pripadnika specijalne policije prisutnih u tim selima inkriminiranog dana, svjedok je odgovorio da postoji samo spisak djelatnika.

Nakon predloženog izvještaja od 6. veljače 1992. potpisanog po Miroslavu Buneti, svjedok je naveo da isto nema urudžbeni broj, da on nije znao za taj izvještaj. Na pitanje kako tumači da ni izvještaj Saše Štekovića od 6. siječnja 1992. nema urudžbeni broj, svjedok je objasnio da on taj izvještaj nije dobio pa je vjerojatno bio internog karaktera, možda je Saša Šteković to pisao za sebe, a ne u smislu korespondencije sa zapovjednikom.

Zapažanja monitora:

- *Sudsko vijeće svojim pitanjima, predočavanjem dokumenata te dodatno zatraženim dokaznim sredstvima (čl. 322 st. 3. ZKP) nadopunjuje manjkavost istrage i pomalo pasivnu ulogu županijskog državnog odvjetništva*
- *Pokušaj da se suoče dva svjedoka današnje rasprave (Slavka Barića i Milana Lulića) onemogućen je zakašnjelom intervencijom branitelja, koji su na pitanje predsjednice vijeća, razmatrajući zamolbu Slavka Barića da nakon saslušanja ostane u sudnici isto dopustili, a nakon razmimoilaženja svjedočenja ta dva svjedoka htjeli ih suočiti, jer se njihovi iskazi nisu slagali u važnim činjenicama (čl. 239. st. 3. ZKP).*

18. svibnja 2010. godine - nastavak dokaznog postupka

Izveštava Milena Čalić-Jelić, Documenta, centar za suočavanje s prošlošću

Postupak pratili: Veselinka Kastratović, Centar za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek, Melanija Kopic, Centar za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek, Nebojša Paunović, OSCE Zagreb, Milena Čalić-Jelić, Documenta, Zagreb, novinari Večernjeg lista, Jutarnjeg lista, 24 sata, obitelji optuženih te predstavnici udruga proizašlih iz Domovinskog rata Virovitičko-podravске županije

Konstatirano je da su na raspravu pristupili svi pozvani svjedoci.

Svjedok Milan Milaković, mještanin Pušine, danas u Beogradu, oštećenik

Svjedok je iskazao da je u Pušinama živio u obiteljskoj kući u ulici Glavna 131, sa ocem i majkom, do 13. prosinca 1991. Tog dana su svi mještani dobili naređenje da se povuku do Voćina, a potom u Bosnu. U trenutku napuštanja sela njihova obiteljska kuća je bila neoštećena i sva pokretna imovina je ostala, kao i stoka. Nakon toga svjedok se nije vratio u Pušinu. Tijekom 1992. čuo je da je kuća spaljena, kao i ostale u selu. Ne sjeća se tko mu je to rekao i nije mu poznato tko je zapalio kuće. Kada su mještani napuštali selo, selo je bilo čitavo. Svjedok nije bio u mogućnosti postaviti imovinskopravni zahtjev jer se nije savjetovao sa ocem koji je vlasnik obiteljske kuće. Njihova obiteljska kuća nije obnovljena.

Svjedok je u spis predao fotografije obiteljske kuće iz predratnog perioda te snimljene tijekom 1993., na kojima je razvidno da je kuća spaljena, te iz 1996., kao i DVD sa snimkom spaljenog sela.

Svjedokinja Nevenka Tomljenović, oštećena, vlasnica spaljene kuće u Pušinama

Svjedokinja je iskazala da je od 1989. živjela u Pušinama, Glavna 7, te njegovala bolesnu i nepokretnu majku. Pušine je napustila 12. kolovoza 1991, kada joj je majka prevezena u bolnicu u Našicama, a nakon toga se nije uspjela vratiti radi ratnih događanja na tom području. Tijekom 1992. vratila se u selo i tada je vidjela da je kuća spaljena. U selu je bilo puno spaljenih kuća. Svjedokinja je nakon smrti majke kuću naslijedila. Kuću nije uspjela obnoviti jer nema novčanih sredstava.

Upitana od predsjednice vijeća, svjedokinja je izjavila da želi postaviti imovinskopravni zahtjev tijekom kaznenog postupka te je izjavila da je kuća procijenjena na 140.000 DEM. U protuvrijednosti tog iznosa postavila je imovinskopravni zahtjev.

Dokazni prijedlozi

Branitelj I-optuženika odustao je od prijedloga za neposrednim saslušanjem svjedoka Drage Bukovskog, ali je naveo da su materijalni dokazi u spisu pribavljeni na neobjašnjiv način, a saslušani svjedoci su izjavili da su isti krivotvoreni, da su se prvotno pojavili u žutom tisku, dok se dokumenti izdani u inkriminirano vrijeme, a dostupni u arhivi MORH-a, iz kojih proizlazi tko je zapovijedao i na koji način II bojnom 132. brigade nisu koristili, stoga je predložio da sud pribavi dokumentaciju predloženu u podnesku tijekom istrage te podnesku koji je tijekom rasprave predao u spis, kojim je predložio pribavljanje još pet dokumenta.

Branitelj II-okrivljenog se pridružio dokaznim prijedlozima branitelja I-optuženika.

Rješenje Vijeća

Vijeće je prihvatilo dokazni prijedlog da se u nastavku postupka zatražiti dostava slijedećih dokumenata od MORH:

- 1) zapovijed Zapovjedništva II bojne 132. brigade HV br. str. pov. 27-18/91 od 15. prosinca 1991. godine, zapovijed je potpisao Ivan Husnjak, u zapovijedi pod točkom 9. navedeno je kako se u ratnim uvjetima postupka s ratnim plijenom i imovinom;
- 2) zapovijed Zapovjedništva II bojne 132. brigade HV br. str. pov. 27-19/91, od 15. prosinca 1991. godine, zapovijed je potpisao Ivan Husnjak, zapovijed se odnosi na zabranu ulaska u objekte nepozvanim i nestručnim osobama;
- 3) zapovijed Zapovjedništva II bojne 132. brigade HV br. str. pov. 27-20/91 od 15. prosinca 1991. godine, zapovijed je potpisao Ivan Husnjak, zapovijed se odnosila na zabranu ulaska vojnika u napuštena sela i zabranu pljačkanja tih sela;
- 4) zapovijed Zapovjedništva II bojne 132. brigade HV br 152-1/91 od 18. prosinca 1991. godine, zapovijed je potpisao Ivan Husnjak, u točki 9. navedene zapovijedi navedeno je da se zabranjuje svako uništavanje civilnih objekata i imovine, te se zabranjuje svako maltretiranje zarobljenika;
- 5) zapovijed br. str. pov. 28-3/92 od 4. veljače 1992. godine, iz koje se vidi da je zapovjednik II bojne 132. brigade zabranio svako zaustavljanje vojnih kolona ili pojedinačnih vozila, izlaženje iz vozila u mjestima Pušine i Slatinski Drenovac.

Nastavak glavne rasprave odredit će se pisanim putem nakon što sud pribavi navedenu dokumentaciju.

Zapažanja monitora:

- Prilikom obrazlaganja rješenja o daljnjim dokazima koje će sud pribaviti od MORH-a, predsjednica vijeća je obavijestila da sud još nije zaprimio zatraženu dokumentaciju nakon rasprave 24. ožujka 2010., što ukazuje na nedostatak suradnje državnih institucija sa tijelima pravosuđa
- Prilikom upućivanja svjedoka o njihovom pravu na postavljanje imovinskopravnog zahtjeva tijekom kaznenog postupka i šturog obrazloženja predsjednice vijeća (čl. 127 ZKP) bilo je razvidno da prisutni svjedoci/oštećenici ne razumiju i ne poznaju svoja prava kao ni uputu predsjednice vijeća, čak prilikom svjedočenja svjedokinja Tomljenović je iskazivala pred sudom ponavljajući da je stvarno i faktično prebivala u obiteljskoj kući u Pušini, što je preduvjet ostvarivanja prava na obnovu te se dalo razumjeti da ista nema osnovno znanje zašto i u kojoj je ulozi pozvana na sud.

23. svibnja 2011.godine - ponovni početak rasprave

Izještava Milena Čalić-Jelić, Documenta, centar za suočavanje s prošlošću

Postupak pratili: Veselinka Kastratović, Centar za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek, promatrač Ureda OEES-a u Zagrebu, obitelj optuženih te predstavnici udruga proizašlih iz Domovinskog rata Virovitičko-podravske županije

Nakon ponovnog otvaranja² rasprave i objavljivanja predmeta glavne rasprave u istom sastavu vijeća (predsjednica vijeća Sandra Hančić, te suci Mladen Piškorec i Ivanka Šarko), predsjednica vijeća konstatirala je da su na raspravu pristupili: zamjenica ŽDO Bjelovar Branka Merzić, optuženici Ivan Husnjak i Goran Sokol sa njihovim braniteljima Markom Dumančićem i Zlatkom Zvonarevićem, odvjetnicima iz Osijeka, te pozvani svjedok Stjepan Golubić. Vijeće je utvrdilo istovjetnost optuženika.

Glavna rasprava je počela čitanjem optužnice Županijskog državnog odvjetništva u Bjelovaru broj K-DO-6/06 od 23. rujna 2008.

Nakon što im je pročitana optužnica, predložene odredbe o njihovim pravima u postupku iz čl. 4. i 5. ZKP-a, isti su izjavili da će se braniti u prisutnosti branitelja.

Optuženi Ivan Husnjak pozvan da se izjasni o tome kakav stav zauzima prema optužnici naveo je da se **ne smatra krivim** te da će svoju obranu iznijeti na kraju dokaznog postupka.

Optuženi Goran Sokol pozvan da se izjasni o tome kakav stav zauzima prema optužnici naveo je da se **ne smatra krivim** te da će svoju obranu iznijeti na kraju dokaznog postupka.

Dokazni postupak

² Zakon o kaznenom postupku, čl. 310 st. 3:

Glavna rasprava mora iznova početi i svi se dokazi moraju ponovno izvesti ako se rasprava drži pred drugim predsjednikom vijeća. Isto vrijedi i u slučaju ako je odgoda trajala dulje od dva mjeseca.

Svjedok Stjepan Golubić

Svjedok je iskazao da nema saznanja o akciji čišćenja terena iznad sela Pušine i Slatinski Drenovac, ali da je njegova kuća u Orahovici, Riječani 100, u prosincu 1991. opljačkana i oštećena. Svjedok je tvrdio da su to počinili pripadnici II bojne 132. brigade, te je rekao da ulaže odštetni zahtjev.

Svjedok je rekao da je bio pripadnik HV, raspoređen na osječkom području, da je za provalu i pljačku svoje kuće saznao od susjeda iz Orahovice, da je i u druge kuće provaljeno radi krađa.

Dana 16. siječnja 1992. je došao u Orahovicu, u Kriznom štabu su mu rekli da je na tom području djelovala II bojna 132. brigade i da je kraj njegove kuće bio njihov kontrolni punkt. O tom događaju izvijestio je sve nadležne institucije, ali nitko ništa nije poduzeo, stoga je pokrenuo odštetni postupak tužbom protiv RH pred Općinskim sudom u Orahovici. Optuženike poznaje, ali ih on nije osobno kontaktirao, već je to uradio sud.

Sud je donio rješenje da se pročitaju iskazi svjedoka: Nenada Lanka, Antuna Novakovića, Slavoljuba Stupara, Zdenka Minarika, Miroslava Bunete, Filipa Tomljenovića, Ivica Pelina, Mirka Koića, Zlatka Mesića, Ivana Čavića, Slobodana Strnada, Miroslava Mozera, Josipa Nikšića, Slavka Šutića, Željka Šafara, Slavka Barića, Milana Lulića, Zvonka Tomljenovića, Mirka Pongraca, Milana Milakovića i Nevenke Tomljenović.

Izvršen je uvid u:

- izvješće PU Osijek, specijalne jedinice, vod Orahovica
- izvješće obavještajne referade zapovjedništvu 132. brigade HV
- izvješće 132. brigade HV Našice ZNG Orahovica od 03.02.1992.
- izvješće zapovjedništvu 132. brigade HV od 27.12.1991. i od 31.12.1991.
- dopis PU Osječko-baranjske od 21.03. 2007.
- izvješće PU Osijek od 06.01.1992.
- plan rada
- izvješće specijalne jedinice policije od 06.02.1992.
- dopis Milana Milkovića uz dokumentaciju
- zapovijed br. 24-1/92, od 31.01.1992.
- poseban izvještaj
- prijedlog za imenovanje
- zapovijed od 20.02.1992.
- dopis Ministarstva obrane od 25.01.2010.
- dokumentacija MO: akt od 15.12.1991., akt od 15.12.1991., akt od 18.12.1991
- zapovijed od 04.02.1992.
- izvješće od 03.02.1992.
- imovinskopravni zahtjev Milana i Petra Milankovića
- originali dnevnika događaja i uviđajnog upisnika
- priručnik "Pravila ponašanja za borce"

Obrane okrivljenika

Obrana prvooptuženog Ivana Husnjaka

Izjavio je da je za palež kuća u selu Pušine saznao tek slijedećeg dana kada mu je to spomenuo Slavko Šutić te je odmah potom otišao do svog operativca Željka Šafara koji ga je izvjestio da je

akcija prošla u redu, no da je i on kasnije dobio izvještaj o paleži kuća u Pušini. Po nalogu okrivljenika Mirko Koić je dostavio pisano izvješće u kojem je pisalo da 80% kuća u selu nisu zapalili pripadnici A satnije. Okrivljenik je zatražio da se utvrdi tko je zapalio tih 20 % kuća, a potom pozvao i zapovjednika policije Slavka Šutića tražeći istragu paleži. Sa Šutićem je obišao selo, a u večernjim satima o svemu je obavijestio zapovjedništvo brigade na sastanku u Čepinu (02.02.1992.). Navedenom sastanku prisustvovao je i Milan Lulić, zamjenik Slavka Barića. Istragu paleži okrivljenik je zatražio i od Darka Marunice, zapovjednika voda vojne policije, koji je isto sudjelovao u akciji čišćenja. Kroz mjesec i pol, okrivljenik je obaviješten da nije utvrđeno tko je počinitelj tog zločina.

Okrivljeni je tvrdio da je izvješće pripadnika specijalne policije prvi puta vidio u "Feralu", a dnevnik događaja policije u Orahovici prvi puta je vidio tijekom istrage.

Okrivljenik je dodao da je on inzistirao na vojnoj stegi, prijavljivao je i sitnice, demobilizirao te mu stoga ovaj kazneni postupak još teže pada. On dodaje da puno dokumentacije (zapovijedi i izvještaja) koji se tiču tog događaja danas nedostaje u arhivi, a što se s istim dogodilo ne zna, ali pretpostavlja da je to netko smišljeno radio.

Na pitanje zamjenice ŽDO, okrivljeni je odgovorio da je to bila akcija većeg značaja, no on je osobno nije vodio jer je u tih mjesec dana bilo pet akcija čišćenja, od kojih je četiri osobno vodio. Na daljnje pitanje okrivljeni je odgovorio da je točno da je bila obaveza iz zapovijedi da se izvrši do 19 sati toga dana, ali kako je akcija završila već u 12,30, drugooptuženi Sokol je izvjestio operativno dežurstvo, a potom otišao na odmor, koji mu je vjerojatno prvookrivljeni dan prije odobrio.

Na pitanje suca člana vijeća, okrivljeni je odgovorio da je te večeri kad je sa Šutićem obilazio selo Pušine vidio 5 do 6 novo zapaljenih kuća, dok je dan prije akcije bilo 10 do 15 izgorjenih kuća, koje su bile zapaljene nekad prije. U Slatinski Drenovac nisu išli jer nisu imali dojavu da su i tamo zapaljene kuće.

Obrana drugooptuženog Gorana Sokola

Izjavio je da se sjeća kako je Ivan Husnjak bio ljut kada mu je Mirko Koić predao pisano izvješće, jer se istim upućivalo da je 80% zapaljenih kuća od strane nekih drugih, dok za ostalo nije navedeno tko je to učinio, te je zatražio izvještaj sa konkretnim imenima. O tom događaju održan je i sastanak sa policijom na kojem je prisustvovao Željko Šafar. *Okrivljeni je u spis predao skicu plana operacije čišćenja terena.*

Okrivljeni je izjavio da nije bilo sukoba vojske i djelatnika policije, da je on osobno prvi ušao u selo, da su na punktu bila dvojica pripadnika policije s kojima se pozdravio i oni su nastavili dalje, da za vrijeme boravka njegove jedinice u selu nije gorjela niti jedna kuća.

Okrivljeni je dodao da je mjesec dana nakon događaja Mile Lulić, v.d. zapovjednika 132. brigade predložio drugooptuženog za nastavno-operativne poslove.

Okrivljeni je izjavio da su educirali i obučavali vojnike, a tu je i korištena brošura "Priručnik pravila za borbe".

U akciju čišćenja njegova jedinica je iz baze u Orahovici stigla autobusom, dok je A satnija došla sa dva ili tri oklopna vozila, dok je protuzračna stigla kamionom. Ukupno se radilo o 55 do 60 ljudi pod kontrolom. Okrivljenik je izjavio da je bio zapanjen kada je drugi dan čuo što se dogodilo, jer su poduzeli sve da to spriječe, jer su bili upozoravani iz brigade na tu mogućnost. O tome je podnio pisano izvješće.

Okrivljeni je dodao da se sjeća zapovijedi od 04. veljače 1992., koju je osobno potpisao, o zabrani svakog zaustavljanja njegovih postrojbi u selima Pušine i Slatinski Drenovac, izlaske iz vozila, u cilju izbjegavanja kakovih mogućih sukoba. Navedena zapovijed bazirana je na zapovijedi zapovjedništva brigade.

Izmjena optužnice

ŽDO je nadopunilo optužnicu sa imenima poznatih vlasnika zapaljene imovine u selu Pušine, te je kraj kućnog broja 7 dodano ime vlasnice Nevenke Tomljenović, a uz kućni broj 131., vlasništvo Petra Milankovića.

Završni govori stranaka

ŽDO navodi da iz saslušanja svjedoka, kao i priloženih materijalnih dokaza proizlazi da je policajac Nenad Lanko zaprimio dojavu i to od Zdenka Minarika. Očevid je proveo Antun Novaković. Dokumentacija očevida ili bilo koja druga nikada nije dostavljena nadležnom državnom odvjetništvu, a danas je i nema. U svojim iskazima navedeni svjedoci osporavaju ili se ne sjećaju. Iz izvješća upućenih 132. brigadi od 19. prosinca 1991., nakon oslobađanja navedenih sela, proizlazi da su ista ostala netaknuta i čitava, da bi poslije bila potpuno uništena. Evidentno je da su paljenja vršili pripadnici 132. brigade. Obrane okrivljenika ne mogu se prihvatiti, ne može se prihvatiti da su oni doprinijeli procesuiranju zločina, indikativno je i da dokumentacije koji bi ih mogla ekskulpirati nema, stoga ŽDO smatra da su okrivljenici počinili djelo koje ime se stavlja na teret te predlaže da se iste oglasi krivima i kazni po zakonu.

Branitelj prvooptuženog smatra da se u ovom postupku ne radi o ratnom zločinu protiv civila jer broj spaljenih kuća ne može opravdati inkriminaciju ratnog zločina, da se ne mogu primijeniti navedene odredbe Ženevskih konvencija jer Hrvatska vojska nije bila okupatorska sila. Prvookrivljeni Ivan Husnjak, kao i njegov zamjenik Goran Sokol su prema dokazima u spisu učinili sve potrebno da svoje podređene pouče ratnom pravu i normama. Ivan Husnjak je nakon saznanja o paleži kuća obavijestio sve nadređene, kao i poduzeo sve potrebne mjere da bi se istražilo djelo te procesuirali odgovorni. Izvještaj koji je prvi put vidio u "Feralu" je fantomski izvještaj u čiju istinitost i autentičnost se ne može vjerovati. Stoga je zatražio da se njegovog branjenika oslobodi svih optužbi.

Branitelj drugooptuženog Gorana Sokola pridružio se završnom govoru branitelja prvooptuženika te je dodao da optužnica nije valjana niti činjeničnim opisom, niti pravnom kvalifikacijom, da na spornom području u dato vrijeme nije bilo okupacije, da svjedoci optužbe nisu potvrdili inkriminacije optužnice, da potpisnici fantomskog izvještaja tvrde da isti nisu napisali niti potpisali, da isto ne odgovara uobičajenoj formi korespondencije, te ga se ne smije cijeniti vjerodostojnim, da su u navedeno vrijeme u tim selima bile brojne vojne postrojbe, da se teško uspostavljala kontrola, da je dolazilo do sporadičnog paljenja.

Dodao je da je drugookrivljeni vojni profesionalac, poznaje ratno pravo, da je akcija bila pomno planirana, bez mogućnosti samovoljnog kretanja do 13 sati, kada je akcija završila, a drugookrivljeni predao izvješće. Zbog svega navedenog branitelj smatra da sud može donijeti samo oslobađajuću presudu.

Optuženici su se u cijelosti pridružili završnim riječima svojih branitelja.

24. svibnja 2011. godine - objava presude

Temeljem čl. 354 toč. 3 Zakona o kaznenom postupku prvooptuženi Ivan Husnjak i drugooptuženi Goran Sokol **oslobađaju se optužbi** da bi 1. veljače 1992. prvooptuženi kao zapovjednik II bataljuna 132. brigade, a drugooptuženi kao njegov zamjenik, nakon što su oružane snage HV 18. prosinca 1991. oslobodile šire područje Orahovice i podpapučkih sela, prvooptuženi 31. siječnja 1991. izdao zapovijed za čišćenje terena sela Pušine i Slatinski

Drenovac, tijekom koje operacije je od strane njime podređenih postrojbi, nekoliko za sada nepoznatih pripadnika A satnije počelo sa paljenjem napuštenih kuća stanovnika srpske nacionalnosti, a okrivljenici iako izviješteni o istom nisu poduzeli ništa da takva protupravna postupanja suzbiju i kazne.

U kratkom obrazloženju oslobađajuće presude, predsjednica vijeća izjavila je da je sud kao nesporno utvrdio da je za vrijeme operacije čišćenja podpapučkih sela u selima Pušine i Slatinski Drenovac zapaljeno više objekata bez ikakvog vojnog opravdanja, da ta palež predstavlja izvršenje ratnog zločina, a da su je za sada počinili nepoznati pripadnici II bataljuna 132. brigade, što sve proizlazi iz izvještaja, dokumentacije i drugih materijalnih dokaza.

Nadalje, sud je utvrdio da nije dokazano da bi optuženici, zapovjednik i njegov zamjenik, znali ili trebali znati što će njihovi podređeni učiniti, te i nije bilo mogućnosti da isto spriječe. Stoga, kako se optuženici terete za propust sud je utvrdio da nije bilo moguće da spriječe svoje podređene kad niti jedan dokaz nije utvrdio da su isti bili prisutni na mjestu događaja, u vrijeme kad je palež počinjen.

U dijelu optužbi kojim se isti terete za propust otkrivanja i kažnjavanja direktnih počinitelja, sud je utvrdio da taj propust sadržava obilježja drugog kaznenog djela (Neprijavljivanje počinjenog kaznenog djela), a za čiji progon je nastupila apsolutna zastara.

Zapažanja monitora:

- 1. Rasprava je krenula iznova s protekom od gotovo godinu dana, a strankama u postupku sudsko vijeće nije dalo nikakvo objašnjenje.*
- 2. Po kratkom obrazloženju oslobađajuće presude, ostaje nejasno razumijevanje suda instituta zapovjedne odgovornosti.*